

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Спартак Керемидчиев - Институт за икономически изследвания при БАН, секция „Икономика на фирмата”, член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност ”доцент” в професионално направление 3.8. Икономика, „Финансиране и развитие на публичните услуги“, избрано с решение на НС прот. № 7 от 12.07.2023 г. и със заповед на Директора № 18 от 12.07.2023 г., обявен от Института за икономически изследвания при БАН в ДВ, бр. 44 от 19.05.2023 г.

Кандидат: гл. ас. д-р Яна Цветанова Кирилова

I. Обща оценка на кандидата за неговата научноизследователска дейност

Гл. ас. д-р Яна Кирилова е магистър по МИО от УНСС и доктор по икономика. След завършване на докторантурата си тя работи в секция „Регионална и секторна икономика” на Института за икономически изследвания при БАН като асистент и главен асистент.

Познавам лично д-р Яна Кирилова от работата ми с нея по проекти, както по повод на рецензии на нейни публикации, участия в конференции и други научни форуми. Следя нейните публикации и съм добре запознат с нейната научна работа и постижения.

Ценя високо нейната прямот, работоспособност, иновативност и задълбоченост.

II. Количествена оценка на съответствието с минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН

Чрез задълбочено запознаване с представените от кандидата публикации, справки и документи мога да дам следната оценка за покриване на минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН.

По отношение на група показатели А приемам наличието на образователна и научна степен "доктор" на кандидата.

По отношение на група показатели В приемам представения хабилитационен труд Велкова, Д., Кирилова, Я. (2023) Финансови инструменти за реализация на общински инвестиционни проекти, Клуб "Икономика 2000", 238 с., ISBN 978-619-91769-9-3 (за мека подвързия); ISBN 978-619-7740-00-4 (за PDF публикация) с написани от кандидата 119 стандартни страници, съгласно разделителен протокол.

По отношение на група показатели Г приемам представеното разпределение на публикациите с изчислени точки от групата – 284,17. Кандидатът отговаря на изискването на чл. 81, ал. 1, т. 4 от Правилника на ИИИ при БАН за наличие на поне две публикации, които са реферирани и индексирани в издания в SCOPUS или WoS.

По отношение на група показатели Д приемам предложеното разпределение и сумиране, при което са изчислени общо 100 т.

По този начин, както по отделните групи показатели, така и сумарно гл. ас. д-р Яна Кирилова отговаря и надвишава минималните наукометрични национални изисквания и изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Правилника на ИИИ при БАН (Таблица 1).

Таблица 1. Покриване на минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН от публикации и научна дейност на гл. ас. д-р Яна Кирилова

Група показатели	Минимални изисквания, т.	Резултат на кандидата, т.
А	50	50
В	100	100
Г	230	284,17
Д	70	100

III. Оценка на резултатите и научния принос на кандидата

Основните приноси на кандидата, които обхващат и систематизират научната му продукция, изцяло отговарят на научното направление на обявения конкурс и на конкретизираната проблематика: финансиране и развитие на публичните услуги. Те могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Финансиране на публични услуги.
- Проблеми на управлението на публични услуги.

По първата проблематика научна област на кандидата могат да се обобщят по следния начин:

- Създадена е система от показатели за оценка на финансовото състояние на ВиК операторите и общините в България с оглед възможностите им за осигуряване на финансов ресурс за съфинансиране на инвестиционни проекти. Извършена е оценка на финансовото състояние на 15 консолидирани ВиК оператори.
- Систематизирани са подходи и е адаптирана методиката за оценка на кредитоспособността на общините в България чрез интегрален показател за кредитен потенциал.
- Разработена и е приложена методология за оценка на предимствата и недостатъците на източниците за финансиране на общинските инвестиции. Представени са основни предизвикателства пред финансирането на инфраструктурни проекти за развитие на публичните водоснабдителни и канализационни услуги.
- Направена е оценка на актуалните модели за финансиране изграждането на атомни електроцентрали и е представен алгоритъм за изграждане на финансов модел за оценка на инвестиционни проекти за АЕЦ.
- Предложен е модел за изчисляване на финансов дисконтов фактор, като елемент на анализ разходи-ползи, използван за оценка на инвестиционни проекти за финансиране на публични услуги по оперативните програми. Изчислен е финансов дисконтов фактор за екологични инвестиционни проекти в България.
- Създаден е алгоритъм за изчисляване на показателя нетен оперативен остатък на община и са оценени териториалните различия в инвестиционните разходи и инвестиционния капацитет на общините в България.

По отношение на втората област на научноизследователската работа на кандидата, могат да бъдат подчертани следните приносни моменти:

- Извършена е систематизация в използването на финансовите инструменти за общински инвестиции в периода 2007-2020 г. Изведени и оценени са бариерите пред използването на финансови инструменти от българските общини за развитие на публични услуги.
- Създаден е алгоритъм за оценка на социалната поносимост на цените на ВиК услугите за населението.
- Предложени са промени в общинските системи за управление на отпадъците за определяне размера на такса битови отпадъци въз основа на количество генериран отпадък или брой потребители на услугата.
- Предложени са механизми за финансиране на инвестиционните разходи на програмите от мерки на първите Планове за управление на речните басейни.
- Оценено е изпълнението на целите на регионалната политика в България на основа на 12 показателя, вкл. показатели за инвестиционни разходи и инфраструктурно развитие на териториалните единици в страната.

Разработките на гл. ас. д-р Яна Кирилова доказват изследователския ѝ капацитет и професионални качества в областта на посочените по-горе научна проблематика, използването и адаптирането на модерен и подходящ инструментариум за извеждане на оригинални научни резултати с теоретично и практично значение. От представената научна продукция се разкриват способностите на гл. ас. д-р Яна Кирилова да анализира важни социално-икономически проблеми, да търси и намира научни и управленски решения за тях.

IV. Оценка на оригиналността на представените трудове и на достоверността на представените научни данни

Постигнатите научните приноси от гл. ас. д-р Яна Кирилова са нейно лично дело, плод на самостоятелни и екипни изследвания и разработки. Те имат оригинален характер и представляват научна новост, потвърждават и обогатяват съществуващото знание. За тяхното получаване е използвана аргументирана методология и достоверни източници на информация, вкл. на местно и фирмено равнище.

При подготовка на настоящото становище не съм получавал сигнали за плагиатство. Като познавам много добре моралните качества на гл. ас. д-р Яна Кирилова, напълно изключвам възможността от такива изявления.

V. Критични бележки и препоръки

Препоръките ми към кандидата се свежда до следните:

- Да представи статии за публикация в списание „Икономическа мисъл“, издание на Института за икономически изследвания при БАН.
- Редовно да публикува резултати от изследванията си, за да избегне концентрацията на публикации в рамките на 1-2 години.
- Да използва публикации в медиите за представяне на резултати от изследвания, свързани с актуални социални и икономически проблеми.

VI. Заключение

Представената от гл. ас. д-р Яна Кирилова научна продукция и дейност по обем, структура, качество на научните резултати и приноси я представят като изграден и изявен изследовател в областта на финансиране и развитие на публичните услуги.

Публикационната и изследователската работа на кандидата и резултатите от нея напълно отговарят и надвишават количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност “доцент” в Института за икономически изследвания при БАН.

Това ми дава пълно основание да подкрепят избора на гл. ас. д-р Яна Кирилова **За заемането на академичната длъжност „доцент”** в професионално направление 3.8. Икономика, „Финансиране и развитие на публичните услуги“ за нуждите на Института за икономически изследвания при БАН.

12.09.2023 г.

Член на журито:

(п)